

Minister Aktywów Państwowych

Borys Budka

BM.I.053.521.2023

IK: 904993

Warszawa, 29 grudnia 2023 r.

**Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej udzielam odpowiedzi na interpelację nr K10INT205, Pana Jakuba Rutnickiego, Posła na Sejm RP z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie planowanych zwolnień grupowych w EuRoPol GAZ S.A., ze szczególnym uwzględnieniem tłoczni zlokalizowanej na terenie miasta i gminy Szamotuły.

Na wstępie uprzejmie informuję, że zgodnie z przepisem art. 9b ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej dział aktywa państwowe, którym kieruje Minister Aktywów Państwowych, obejmuje sprawy dotyczące gospodarowania mieniem państwowym, w tym wykonywania praw majątkowych i osobistych przysługujących Skarbowi Państwa, jak również ochrony jego interesów – z wyjątkiem spraw, które na mocy przepisów odrębnych przypisane są innym działom.

Minister Aktywów Państwowych reprezentuje Skarb Państwa w wyżej określonym zakresie. Minister Aktywów Państwowych wykonując prawa z akcji należących do Skarbu Państwa w spółce ORLEN S.A. (dalej: ORLEN, Spółka) realizuje uprawnienia wynikające z praw korporacyjnych, które są ściśle określone w przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (dalej: KSH) oraz Statucie Spółki. Stosownie do regulacji art. 368 KSH prowadzenie spraw spółki należy do kompetencji Zarządu, a zgodnie z art. 375¹ KSH Walne Zgromadzenie i Rada Nadzorcza nie mogą wydawać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. Jak wynika z powyższego Minister Aktywów Państwowych, działając jako akcjonariusz Skarbu Państwa nie ma uprawnień do ingerowania w prowadzenie spraw Spółki, także w zakresie polityki kadrowej prowadzonej przez spółkę należącą do Grupy Kapitałowej ORLEN, tj. EuRoPol GAZ S.A. (dalej: EuRoPol GAZ).

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że odpowiedź na interpelację została opracowana w oparciu o informacje przekazane przez Spółkę.

Jak poinformował ORLEN, restrukturyzacja zatrudnienia w EuRoPol GAZ jest skutkiem zmian wynikających z nowelizacji prawa energetycznego, decyzji administracyjnych oraz zmian kierunków dostaw gazu do Polski w związku z sankcjami nałożonymi na dostawców nośników energii z Rosji, a także sankcjami rosyjskimi nałożonymi na spółkę EuRoPol GAZ. Powyższe spowodowało, że świadczenie usług przesyłowych na polskim odcinku gazociągu tranzytowego Jamał-Europa Zachodnia (dalej: SGT – System Gazociągów Tranzytowych), w tym wykorzystania tłoczni zgodnie z zaprojektowanym przeznaczeniem nie jest obecnie możliwe. Nie ma też przesłanek, aby przypuszczać, że sytuacja w najbliższym czasie ulegnie zmianie.

Spółka podkreśla, że na podstawie przepisów prawa wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego oraz Prawa energetycznego ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385) oraz w związku z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 poz. 601), a także ze względu na fakt, że OGP Gaz-System z siedzibą w Warszawie został z urzędu wyznaczony operatorem systemu przesyłowego polskiego odcinka gazociągu tranzytowego Jamał - Europa Zachodnia (decyzja Prezesa URE z dnia 17 listopada 2010 r., znak DPE-4720-4(8)/2010/6154/BT), Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją nr DRG.DRG.1.4720.1.2022.TA z dnia 29 sierpnia 2022 r. (dalej: Decyzja PURE) wprowadził umowę o powierzeniu obowiązków operatora systemu przesyłowego na polskim odcinku Systemu Gazociągów Tranzytowych Jamał - Europa (dalej: Umowa). Umowa została wprowadzona do stosowania w/w decyzją PURE z dniem 1 stycznia 2023 r. i określa warunki świadczenia usług na SGT oraz wykaz majątku EuRoPol GAZ przekazanego do wyłącznego korzystania, niezbędnego do pełnienia obowiązków operatora, w tym działalności gospodarczej w zakresie przesyłania paliw gazowych zgodnie art. 9h ust. 3aa ustawy - Prawo energetyczne. W wykazie majątku SGT niezbędnego do pełnienia obowiązków operatora znalazła się tylko część liniowa gazociągu tranzytowego, stacja SSRP Włocławek (wejście do polskiego systemu przesyłowego) oraz by-pass ZPT Kondratki, natomiast na liście nie znalazła się żadna z tłoczni gazu wchodzących w skład systemu SGT, w tym Tłocznia Gazu Szamotuły. Pomimo, że zgodnie z pierwotnie przygotowanym projektem umowy tłocznie gazu, system łączności i SCADA w całości miały zostać powierzone do wyłącznego korzystania przez Operatora SGT, to w ostatecznej wersji Umowy Prezes URE przychylił się do wniosku OGP Gaz-System, że system SGT nie jest wykorzystywany ani do importu gazu do Polski z kierunku wschodniego ani tranzytu na kierunku wschód-zachód, co było uzasadniane praktykami strony rosyjskiej oraz zapewnieniem OGP Gaz-System, że brak wykorzystania SGT na powyższe cele ma charakter trwały. W ślad za tym z listy punktów wejścia do systemu SGT został usunięty punkt wejścia Kondratki. Punkt ten nie został również uwzględniony w wykazie punktów w zatwierdzonej przez PURE Taryfie SGT na 2023 i 2024 rok. Takie działania spowodowały, że nie ma możliwości oferowania przepustowości na aukcjach dla punktu wejścia Kondratki i realizowania usług przesyłowych na SGT z kierunku wschodniego - Operatora SGT - OGP Gaz-System nie oferuje takiej usługi. ORLEN wskazuje, że aktualnie realizowane przez Operatora SGT - OGP Gaz-System są usługi przesyłowe w rewersie z Niemiec, do których, ze względów technologicznych, nie są wykorzystywane tłocznie (inny kierunek przesyłu niż ten, do którego zostały zaprojektowane tłocznie na SGT i zbyt małe wolumeny przesyłanego gazu).

Ponadto Spółka informuje, że postanowienia Umowy zobowiązują Operatora SGT - OGP Gaz-System do fizycznego odseparowania majątku EuRoPol GAZ powierzonego do wyłącznego korzystania od majątku tej spółki niepodlegającemu powierzeniu, w tym tłoczni gazu. W istocie Decyzja PURE wprowadza administracyjny podział majątku stanowiącego jeden system przesyłowy zaprojektowany i wybudowany dla realizacji tranzytu gaz przez terytorium RP czyniąc go częściowo bezużytecznym (dot. tłoczni gazu). Na obecną chwilę odseparowanie jest tymczasowe, ale Operator SGT-OGP Gaz-System rozpoczął przygotowanie do fizycznego, pełnego odseparowania tłoczni od części liniowej gazociągu. Zgodnie z deklaracjami Operatora SGT- OGP Gaz-System pełne, stałe odseparowanie ma zostać zakończone w 2024 r.

Jak podkreśla ORLEN, po zakończeniu realizacji kontraktów historycznych z Gazprom Export LLC (maj 2020 r.) i PGNiG S.A. (grudzień 2022 r.) EuRoPol GAZ w świetle obecnie obowiązującego prawa nie ma możliwości samodzielnego świadczenia usług przesyłowych z wykorzystaniem tłoczni gazu, gdyż na mocy zmian wprowadzonych do ustawy Prawo energetyczne, na mocy nowelizacji z dnia 24 lutego 2022 r. utraciła z dniem 1 stycznia 2023 r. status przedsiębiorstwa energetycznego oraz koncesję na przesyłanie gazu. Tranzyt gazu oraz dostawy gazu do Polski z wykorzystaniem SGT nie są realizowane od 11 maja 2022 roku. Ponadto wynagrodzenie EuRoPol GAZ za korzystanie przez Operatora SGT-OGP Gaz-System z powierzonego majątku wyliczane zgodnie przepisami wspomnianej wyżej

nowelizacji ustawy Prawo energetyczne i Decyzją PURE, nie przynosi wystarczających dochodów, a dodatkowo spółka zobowiązana jest do pokrywania kosztów ponoszonych przez Operatora SGT nie pokrytych przychodami taryfowymi.

Mając na uwadze powyższe, jak również wysokie koszty utrzymania niewykorzystywanych od maja 2022 r. tłoczni, ORLEN poinformował, że w najbliższym czasie nie widzi możliwości zmiany sytuacji w tym obszarze swojej działalności. Jak wynika z informacji przekazanej przez ORLEN, spółka EuRoPol GAZ pojęła decyzję o zmianie dotychczasowego sposobu eksploatacji tłoczni. Zmiany sposobu eksploatacji dotyczą ograniczenia zakresu i częstotliwości wykonywanych usług serwisowych, pozostawiając w normalnej pracy (eksploatacji) jedynie systemy odpowiadające za bezpieczeństwo obiektu. W przypadku pozostałych systemów, urządzeń i instalacji przyjęto założenie, że zakres czynności obsługowych ma zapewnić utrzymanie stanu technicznego urządzeń i instalacji. Jednym z efektów przyjętych zmian jest konieczność ograniczenia zatrudnienia na tłoczniach. Wyliczono przy wsparciu generalnego projektanta systemu – spółki PGNiG Gazoprojekt S.A., że dla zrealizowania czynności obsługowych w ograniczonym zakresie wystarczająca jest 11 osobowa obsługa tłoczni, natomiast obsługa zmianowa nie jest konieczna. Na tej podstawie ustalono założenia do restrukturyzacji zatrudnienia. Restrukturyzacja zatrudnienia rozpoczęła się w listopadzie 2023 r. i ma potrwać do marca 2024 r. Umowy o pracę, w ramach zwolnień grupowych, rozwiązane zostały w większości przypadków w trybie porozumienia stron, na warunkach, które wcześniej zostały wynegocjowane i zaakceptowane przez Zakładowe Organizacje Związkowe.

Jak wynika z informacji z ORLENU w ramach tych zmian w Tłoczni Gazu Szamotuły rozwiązano umowę o pracę z 12 pracownikami, z czego jeden z nich przeszedł na emeryturę. Część pracowników zatrudnionych z likwidowanych stanowisk została zatrudniona na innych stanowiskach natomiast z częścią zostały rozwiązane umowy zatrudnienia, w większości przypadków za porozumieniem stron.

ORLEN podkreśla, że procedura zwolnień grupowych jest przeprowadzana zgodnie z przepisami obowiązującego prawa, a pracownicy, z którymi pracodawca rozwiązuje stosunek pracy, są objęci wieloaspektową pomocą pracodawcy w zakresie poszukiwania nowego zatrudnienia. W szczególności, pracodawca wywiązał się z obowiązków wskazanych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, poprzez:

- 1) wypłatę każdemu pracownikowi świadczenia w wysokości 8.000,00 zł netto na cele szkolenia i przysposobienia zawodowego;
- 2) wypłatę każdemu pracownikowi dodatkowej rekompensaty w wysokości siedmiokrotności wynagrodzenia zasadniczego brutto;
- 3) przeprowadzenie szkolenia z zakresu poradnictwa zawodowego dla zwalnianych pracowników, które odbyło w dniu 28 grudnia 2023 r.

Spółka zwraca uwagę na fakt, że w dniu 15 listopada 2023 r. pracodawca zawarł z organizacjami związkowymi porozumienie w trybie art. 3 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników. Na mocy przedmiotowego porozumienia, organizacje związkowe zaakceptowały opisane powyżej formy pomocy, uznając je za wystarczające do spełnienia celów pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego.

Ponadto już we wrześniu 2023 r. podpisane zostało Porozumienie z ORLEN dotyczące wdrożenia Programu „NOWA PRACA”, którego celem jest wsparcie pracowników EuRoPol GAZ w procesie poszukiwania zatrudnienia w spółkach należących do Grupy Kapitałowej ORLEN. Również we wrześniu 2023 r. na podstawie Listu intencyjnego, rozpoczęta została współpraca z OGP Gaz-System w zakresie wsparcia pracowników EuRoPol GAZ w procesie rekrutacji w spółce Gaz-System.

ORLEN zapewnia, że restrukturyzacja Spółki i związana z tym redukcja zatrudnienia, jest wynikiem okoliczności niezwiązanych i niezależnych od Spółki.

Z poważaniem
Borys Budka
minister
dokument podpisany elektronicznie
904993.3203233.2551410

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów